

Nr 294.

Av herr Nilsson, Petrus, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till reglering av jordbrukets skuldförhållanden.

I proposition nr 187 föreslår Kungl. Maj:t bland annat inrättandet av en statlig utlåningsfond, benämnd statens sekundärlånefond för jordbrukare. Fonden ifråga torde bli av stor betydelse för skuldsatta jordbrukare, som genom densamma beredas tillfälle att få sina kreditförhållanden ordnade på ett mera tillfredsställande sätt än förut.

Enligt propositionen bilagt förslag till kungörelse angående denna lånefond, 18 §, må lån meddelas till högst 75 procent av det av vederbörande låneförmedlare fastställda belåningsvärdet å den jordegendom, varom fråga är. Härvid stadgas det viktiga undantaget, att värdet å växande skog ej må inräknas i belåningsvärdet. Detta undantag, som departementschefen, »om än med någon tvekan», upptagit i förslaget till kungörelse, hade föreslagits av jordbrukskreditutredningens majoritet i betänkande den 8 oktober 1934. Av de fem utredningsmännen hade emellertid herr Svensson i Grönvik, med instämmande av herr Adler, hemställt, att i belåningsvärdet måtte inräknas jämväl värdet å växande skog.

Som huvudskäl mot växande skogs inräknande i belåningsvärdet har anförts det förhållandet, att rotprisen för skog äro underkastade starka växlingar. Reservanterna inom utredningen ha medgivit detta men framhållit, att värdet å växande skog, sett på längre sikt, är ganska konstant, och att skogen med sin långa omloppstid borde vara särskilt lämpad för långfristig kredit. Departementschefen genmäler härtill, att »om låntagaren under tider av vikande skogspriser drabbas av ekonomisk misär, lär det icke kunna undgås, att fonden tillskyndas avsevärda förluster, därest i belåningsvärdet inräknats jämväl värdet å skogen». Det må vara riktigt men gäller även i viss utsträckning växlingarna i jordbruksvärdet vid den relativt höga belåningsgräns, som måste anses utgöra ett villkor för att statligt ordnad sekundärkredit skall kunna bli av verklig betydelse. Växande skog är dessutom en kapitaltillgång, som icke brukar strikt uppskattas efter mera tillfälliga fluktuationer i avkastningens saluvärde utan vanligen behåller ett någorlunda fast grundvärde. Å andra sidan torde möjligheten att belåna växande skog vara av mycket stor betydelse ur hela landets synpunkt, då skogen är en av våra värdefullaste naturtillgångar. Finnes icke denna möjlighet, kunna de enskilda skogsägarna under tider av vikande skogspriser tvingas att i en utsträckning, som ur allmän ekonomisk synpunkt är direkt förlustbringande och med hänsyn till framtiden oförmånlig, realisera skogstillgången utan att avvakta den lämpligaste avverkningstiden och de gynnsammaste avsättningsförhållandena.

Skulle växande skog icke få medtagas i belåningsvärdet, bleve den föreslagna sekundärkrediten av ringa värde för jordbrukarna i de vidsträckta områden av landet, där jordbrukarna i större utsträckning äro beroende av skogsinnehavet. Det bör i detta sammanhang även erinras, att skogsjordbrukets ställning i kredithänseende i hög grad försämrades genom införandet av den förändringen i fastighetstaxeringen, att jordbruksvärde och skogsvärde skildes åt för att taxeras var för sig. De år 1930 vidtagna författningsändringar, varigenom det medgavs hypoteksföreningarna att vid sina värderingar av fastigheter i belåningsvärdet under vissa villkor inräkna värdet å växande skog, synas icke med den utformning bestämmelserna fått uppväga ifrågavarande kreditförsämring för de skogsägande jordbrukarna.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse angående statens sekundärlån för jordbrukare, att i belåningsvärdet å jordegendom även må inräknas värdet å växande skog.

Stockholm den 18 mars 1935.

Petrus Nilsson.

L. Tjällgren.

Erik von Heland.

Alexander Nilsson.

Gunnar Bodin.

K. I. Sköldén.

Per Andersson.

John Gustavson.

Axel Löfvander.

Allan Holstenson.
